

ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ, ПОВ'ЯЗАНИХ З УЧАСТЮ СТУДЕНТІВ У СЕМІНАРАХ

ВСТУП

Наша тема для коучів / менторів на цій зустрічі – зосередження на наших слабких сторонах. Ми спробуємо допомогти вам з деякими слабкими місцями, які ви, можливо, вже виявили у своїх групах. Думаю, більшість з вас ведуть курс «Основи християнського життя». Навіть якщо ви ведете або пізніше будете вести іншу групу, ви зможете використовувати якісь із цих ідей.

Я хочу поговорити з вами про різні труднощі, з якими стикаються коучі у проведенні груп.

I. ВІДВІДУВАНІСТЬ

Що робити, коли є проблеми з відвідуваністю семінарів? Існують різні причини, чому студенти регулярно не приходять на заняття або чому вони спізнюються:

A. Коуч не підготувався належним чином

Можливо, ваш урок не дуже цікавий або духовно ж не піднімає і не мотивує. Чому я цю причину обираю першою? Тому що хороший коуч завжди спочатку аналізує себе: «Що я роблю неправильно?» або «Що я можу вдосконалити і робити краще?»

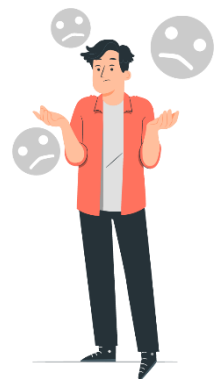
B. Часто у коуча немає справжнього ентузіазму

Він приходить на заняття, сідає і каже: «Який у нас сьогодні урок? А, ось цей». Йому бракує ентузіазму. У нього немає бачення для групи або немає особистої цілі для кожного студента.

B. Часто коуч не йде «другу милю»

Біблія говорить, що потрібно проходити «другу милю», віддати друге вбрання і все таке інше. Як я знаю, чи пройшли ви «другу милю», коли відвідую групу? Якщо ваші студенти приходять на заняття з байдужим виглядом і їм доводиться витирати пил зі стільця перед тим, як сісти, – то я знаю, що ви не пройшли «другу милю». Якби ви зробили другий крок, то до приходу студентів ви б переконалися, що все чисто. Якщо я бачу, що у світильнику немає лампочки і студенти сидять у темряві, то ви не пройшли другу милю. Ви не зробили того, що наказує Біблія: піклуйтеся один про одного, допомагайте один одному. Якщо ви думаєте: «це всього-на-всього мала група», то люди втрачають ентузіазм, втрачають інтерес.

Восени у вас щотижня мають бути квіти. Через місяць буде мороз, і вони все одно пропадуть. Тому ви можете зрізати їх зараз, поставити у вазу і насолоджуватися протягом семінару. Після уроку можете віддати їх господарю або студентам.

Г. Як вирішити проблему з відвідуваністю

Здебільшого саме ви можете розв'язати проблему з відвідуваністю. Багато що пов'язано з підготовкою з боку коуча. У деяких коучів практично немає проблем зі студентами, а в деяких постійні проблеми зі студентами. Тому вам потрібно....

1. *Переглянути матеріал, щоб самому заново набути натхнення.*

З анкети ми дізналися, наскільки важливо коучам переглядати наявні матеріали. Ви отримали хороші матеріали. Вам потрібно буде переглянути весь цей матеріал – повністю. Усі лекції, які ви отримали. Вам потрібно буде переглянути усе протягом наступних трьох місяців. Мені це не потрібно. Це для вас. Вам це потрібно. Вам потрібно переглянути принципи, як бути хорошим лідером групи і коучем.

Одна з речей, з якою бореться більшість наставників, – це духовна гординя. Вони собі думають: «Я це вже знаю, мені не потрібно це повторювати. Мені не потрібно це вчити. Я вже це все знаю». І вони не зростають у знаннях і здібностях. Це створить масу проблем у вашій групі.

2. *Створити духовний оазис.*

Ви знаєте концепцію оазису? Коли ваші студенти приходять до вас на семінар, що там нагадує їм про оазис життя? «Тут так добре, я можу забути свої проблеми і труднощі. Зараз я можу зосередитися на занятті». Вам потрібно написати список того, що ви зробите протягом наступних чотирьох – восьми тижнів, щоб надати вашому приміщенню особливо привабливого вигляду. Це має бути місце, де студенти хочуть перебувати. Місце, де вони насолоджуються спілкуванням і раді бути з вами особисто.

3. *Перед закінченням уроку дайте їм відчуття присмаку уроку наступного тижня.*

«Я дуже радий, що ви всі прийшли сьогодні. Сподіваюся, ви гарно провели час. А зараз дозвольте розповісти вам секрет. Наступного тижня нашою темою буде «Як не мати жодних проблем у житті». Ой, наступного тижня прийдуть усі. Наступного тижня прийде ціле село. Усі хочуть дізнатися, як не мати жодних проблем. Або ж ви можете знайти якусь іншу тему, про що там наступний урок. Дайте їм «закуску» – історію, ілюстрацію, біблійний вірш, а потім подивіться прямо в очі не дуже зацікавленого молодого чоловіка і скажіть: «Іване, хіба це не цікаво, що ми будемо вчити наступного тижня? Я розраховую на вас наступного разу, адже я впевнений, що у вас є кілька гарних ідей на цю тему».

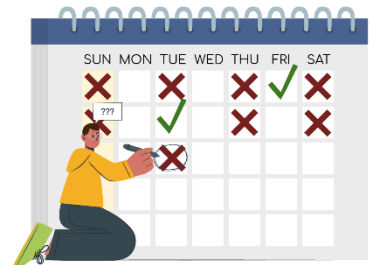
4. *Давати невеликі особливі завдання деяким студентам.*

Попросіть їх підготувати щось удома на наступний тиждень. Протягом тижня вам потрібно буде допомогти їм. Ви маєте зателефонувати їм і запитати: «Як справи?» Можливо, вам треба буде відвідати їх: «Я можу вам трохи допомогти?» Не дозволяйте їм борсатися до наступного уроку самотужки.

5. *Складіть список студентів, які відвідують заняття нерегулярно.*

6. *Щодня моліться за них поіменно.*

7. *Надішліть їм невелике дружнє повідомлення через Viber, Telegram чи інший месенджер.*

(Тут вам треба бути обережним, не надсилайте любовних повідомлень сестрам, якщо ви молодий чоловік, не надсилайте любовне повідомлення дівчині-студентці. Просто дружнє повідомлення, щоб сказати, що ви молитесь за них щодня. Замість того щоб писати: «Я тебе люблю. Мені вісімнадцять, тобі сімнадцять, і я тебе люблю», – напишіть: «Наша група любить тебе, і вони запитують про тебе. Цього тижня ми вчили це і це. Це був чудовий семінар, і ми багато чого навчилися. Наступного тижня ми будемо проходити ось це. Хочу передати тобі особливе вітання цим біблійним віршем» – і пишете вірш із Біблії.

Що ми робимо, коли отримуємо лист? «О, лист! Що ж там написано?» Хочеться швиденько його прочитати. Це особисте повідомлення. Можливо, ви знаєте проблему людини. Може, вона дуже зайнята на городі, і ви можете написати: «Гаразд, сподіваюся, через два тижні, коли картопля буде викопана, ти зможеш регулярно бути з нами».

8. *Особисто відвідувати студентів.*

Ви щоквартально повинні відвідувати вдома усіх студентів. Якщо не можете щокварталу, то спробуйте приїхати раз восени і раз наприкінці зими. Для місцевого лідера це обов'язково. Зосереджуйтеся на інших людях. Що сказав Ісус? Він сказав: «Сидіть, і нехай вони ідуть до вас»??? Ні! Він сказав: «Ідіть до них». Що Він мав на увазі? Ви зосереджуєтеся на них. Не: «Добре, я тут. Цікаво, хто сьогодні прийде?» Ні. Ви служите їм. І коли ви служитимете їм, вони будуть повертатися і вчитися у вас духовних речей.

9. Передати їм маленький подаруночок через сусіда.

Якщо у вас у групі є сусід вашого студента або хтось живе на тій же вулиці чи у тому ж місті, вони можуть передати від вас маленький подарунок. Цього тижня я зустрівся з одним українським підприємцем. Він поклав руку в кишеню і сказав: «Тримайте» – і дав усім по цукерці чи шоколадці. Ми всі дорослі чоловіки, просто стояли на вулиці і говорили про якісь справи. Але це було приємно. Можливо, я повинен заплатити йому багато грошей, але він принаймні дав мені шоколадку.

10. Допомогти студентам з їхніми особистими проблемами.

Допоможіть їм у їхніх труднощах. Можливо, людина дуже зайнята на своєму городі. Ви ще з кількома студентами просто можете прийти і допомогти йому все зробити, щоб він наступного дня був вільний і прийшов на заняття. Телефонуйте студентів: «Нам вчора тебе не вистачало». – «У мене багато роботи на городі». – «Справді? Я можу допомогти тобі на городі». І організовуєте все так, щоб приїхати і допомогти з городом. Проявіть свою турботу.

11. Можливо, ми можете допомогти з транспортом.

Деякі коучі, наприклад Вадим, Віктор та інші, навіть допомагали студентам оплатити витрати на автобус, коли у них було скрутно з грошима і вони не могли приїздити на семінари. Вони оплачували квиток на автобус. Ви можете так робити. Ми вже згадували про оплату квитка за такої потреби. Можливо, ви можете попросити когось з машиною привозити їх або завозити додому після заняття, коли темно.

Сподіваюся, ці речі допоможуть вам поліпшити відвідуваність.

II. ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ

А. Використовуйте час на занятті для запам'ятовування

Можливо, ви вже чотири тижні їздите на групу і вам здається, що вивчення віршів напам'ять стає все млявішим. Тому повісьте на стіну дошку чи великий аркуш паперу і скажіть: «Ольго, у вас дуже гарний почерк. Будь ласка, візьміть крейду чи олівець і напишіть цей вірш ось тут». Оскільки ви похвалили її почерк, вона охоче це зробить. Ви створюєте співпрацю. Коли вона напише вірш, ви кажете: «Гаразд, зараз ми всі разом двічі його прочитаємо, а потім зітремо деякі частини». Якщо вірш написаний на дошці, ви можете стерти одне слово. Уся група читає решту і запам'ятовує це слово. Потім ви стираєте інше слово. Якщо вірш написаний на папері, ви можете просто загнути нижній рядок. Або можете закрити верхню частину. І так група запам'ятовує цей вірш. І протягом тижня студентам треба просто повторювати його. Вони вже його вивчили.

Б. Надавайте пріоритет запам'ятовуванню

Багато коучів проводять заняття і кажуть: «Ой, уже час закінчувати. А ще ж вірш для запам'ятовування. Ви його вивчили?» Так вони показують студентам, що це не важливо. Це на останньому місці. Не має пріоритету. На своїх уроках я намагаюся надати пріоритет запам'ятовуванню.

Візьмімо інший приклад. Коуч починає заняття. Десь посередині він бачить, що студенти втомилися. І каже: «Гаразд, зробимо невеличку перерву. Попиймо водички, хто хоче, ось у нас є цукерки, і зараз ми перевіримо, хто вивчив наш вірш напам'ять. З вашої усмішки бачу, що у вас все з цим добре. Розкажіть нам вивчений вірш, будь ласка».

В. Сміливо використовуйте запам'ятовування

Не починайте зі студента, який усім своїм виглядом говорить: «О ні, я його не вивчив». Почніть з того студента, який, на вашу думку, вивчив, і таким чином ви створюєте позитивну атмосферу. Потім переходите до наступного. І бачите на його обличчі, що він думає: «Так, спочатку він, потім він, а потім моя черга. Але ж я не вивчив». Тоді ви говорите: «Так, ми послухали двох людей тут, а тепер послухаймо когось із цього ряду». Таким чином ви минаєте людину, яка не вивчила вірша. Тим часом у цього студента є можливість підучити вірш, коли він слухає. Тоді ви кажете: «Ну ж бо, ви можете повторити цей вірш?» І вибираєте для нього найпростіший вірш. Так студенти бачать, що ви не боїтеся цих віршів. Ви готові надавати їм пріоритет. Ви готові про них говорити.

Якщо ви вільні і відкриті у цьому, раді цьому, то вони сприйматимуть це як норму. «Це те, що ми робимо на занятті». Ще один гарний спосіб – робити це самому. Повторюйте вірші, які ви вивчили. Ви можете сказати: «Перші два я знаю досить добре, а от третій трохи гірше, тому коли я зупинятимусь, ви мені трохи допоможете». І вони розуміють, що іноді і у вас є проблеми із запам'ятовуванням біблійних віршів.

Г. Зробіть запам'ятовування веселим

Я вже говорив, що використовував дещо схоже на гру. Ви можете зіграти в інші ігри. Наприклад, кожна людина – це слово. Він – «Бог». Ви – «полюбив». Ця людина – «Так бо», а ця – «світ». Так бо Бог полюбив світ. Ви їх перемішуєте і даєте кожному знайти своє місце, щоб можна було прочитати вірш. Якщо вірш довгий, то це трохи складніше зробити. Тоді можна дати кожній людині папірець з її словом. Запам'ятовувати вірш можна різними способами. Це показує студентам, що вивчення Писання напам'ять важливе для вас.

III. ПОГАНА ПІДГОТОВКА

Якщо ваші студенти не виконують завдання, вони приходять на заняття невідготовленими і не знають, про що говорити. Що ж ви збираєтеся з цим робити? Існує кілька різних способів роботи з людьми, щоб, по-перше, показати їм, що підготовка є пріоритетом, а по-друге, сформулювати в них бажання це робити.

А. Перш за все, підготуйтеся самі.

Приклад є найважливішим.

Б. Далі вам потрібно кожному з них телефонувати.

Не постійно, а іноді зателефонувати і сказати: «На сорок п'ятій сторінці є кілька складних запитань. Я вирішив вам зателефонувати і запитати, можливо, вам потрібна допомога з цими запитаннями. А, ви ще не дійшли до сорок п'ятої сторінки?» (Він ще нічого не зробив. Ні 43, ні 44 сторінки.) «Нічого страшного. Ви не проти, якщо я зателефоную завтра ввечері? Ви можете переглянути ці сторінки і якщо у вас виникнуть якісь запитання, я зможу вам завтра допомогти». Намагайтеся в цьому особисто допомагати їм.

В. Іноді, якщо більша частина групи відчуває труднощі, допоможіть їм розібратися з питаннями.

«Бачу, що цього тижня у всіх були проблеми з домашнім завданням. Лише Василь та Олег зробили його, а в решти проблеми. Сергію, погляньте, будь ласка, на цей вірш і скажіть, що нам треба тут написати». Він щось відповідає, і, якщо відповідь правильна, ви кажете: «Запишімо це у зошит». Отже, якщо у всієї групи труднощі, ви разом опрацюєте ці запитання і показуєте, як вони вдома можуть це робити. «Леоніде, це було важко?» – «Ні». «Як ви думаєте, вдома ви можете це зробити?» – «Так, думаю, можу». «Гаразд, сьогодні ми опрацювали три сторінки. Скільки часу, на вашу думку, вам потрібно буде для цього вдома? Година? Сорок п'ять хвилин?» «А вам? Вам не важко буде зробити

це вдома на цьому тижні? Ви б мене дуже порадували, якби зробили це вдома». «Давиде, ви хочете зробити це вдома? Чи ви наступного тижня не прийдете, якщо це потрібно буде зробити вдома?» Ви індивідуально говорите з ними. Намагаєтеся будувати стосунки.

Відкрита і щира дискусія показує, що насправді труднощі є у всіх. Вона привертає увагу до необхідності працювати наполегливіше, це робить її важливою для всіх.

Г. Повідомте їм про ваші очікування.

Домашнє завдання є їхнім першочерговим завданням. Скажіть їм, що, виконуючи домашнє завдання, вони виявляють вам честь. Можливо, в кінці уроку ви могли б сказати: «Гаразд, ми витратили двадцять хвилин на виконання домашнього завдання цього уроку. Ми можемо залишитися сьогодні ще на двадцять хвилин, оскільки ми не опрацювали сьогоднішній урок?» Попросіть їх залишитися довше. А потім скажіть: «Оскільки сьогодні ми залишилися довше, то наступного тижня, – якщо ви всі зробите домашнє завдання, – ми закінчимо на п'ятнадцять хвилин раніше». Це як у бізнесі. Ти мені, я тобі.

Д. Будьте певні, що ви доступні для них.

Будьте доступні для них в інші дні тижня. Якщо вони хочуть прийти до вас, якщо у них є запитання або їм потрібна якась допомога з уроком, дайте їм знати, що ви готові їм допомогти.

І коли вони приходять, будьте доступні – залиште все, що ви робите, і допоможіть їм.

Е. Обов'язково приходьте на тридцять хвилин раніше.

Це одна з найважливіших речей, які ви повинні зробити. Підготуйте кімнату. Проведіть трохи часу в молитві. Ваші студенти знають, що вони можуть прийти раніше, якщо не змогли виконати домашнє завдання або якщо виникла якась проблема. Вони можуть прийти і поговорити з вами, і ви зможете допомогти їм до початку уроку. Хороший коуч завчасно на місці і готовий допомогти.

Ж. Переконайтеся, що ваші уроки цікаві.

Добре готуйтеся до занять. Лідеру краще не використовувати одну книгу двічі. Якщо ви викладали минулого року, то цього року вам потрібно використовувати нову книгу. Зробіть у ній свіжі нотатки.

IV. ДИСКУСІЯ

А. Використовуйте предмет

«Я хочу почати з кількох запитань. Будь ласка, розріжте це яблуко на дев'ять рівних частин». Уся група зосереджується. «Гаразд. Це не важливо. Але у мене є справжнє питання. Чи варто людям одружуватися до двадцяти років? Як ви вважаєте?» І тепер розпочинається дискусія. Чому? Тому що ви принесли предмет.

Якось я проводив заняття і приніс яблуко. Я поклав його на спеціальне місце, і всі на нього дивилися. Минав час, і всі думали: «Коли ж він почне говорити про це?» А я взагалі не говорив про це яблуко! Після заняття студенти запитали: «Навіщо ви поклали яблуко на магнітофон?» Я відповів: «Я хотів привернути вашу увагу». Вони всі думали, що це дуже смішно. Але це спрацювало, адже я зацікавив їх.

Б. Під час обговорення ніколи не критикуйте те, про що вони говорять

Ніколи не критикуйте їхню відповідь. Коли хтось дає абсолютно неправильну відповідь, скажіть: «Дякую. Це перша ваша відповідь за довгий час. Я дуже радий». Якщо ця людина щотижня щось відповідає, ви можете сказати: «Дякую. Ви багато ділитесь з нами. Знаєте, минулі рази ви відповідали краще, ніж сьогодні. Але все одно дякую». Не критикуйте їхніх відповідей. Є інші способи, як зреагувати на неправильні відповіді.

В. Якщо студент не бере участі у дискусії

1. **Якщо людина просто не бере участі, після заняття запитайте її приватно:** «Нічого, якщо я поставлю вам запитання наступного тижня? Гаразд? Ви не проти, якщо я вас запитаю?» Можливо, це допоможе студенту.
2. **Або іноді ви можете сказати: «Добре, у нас уже є три відповіді від молодих людей, думаю, варто запитати і старших чоловіків.** Ми знаємо, що молодь охоче говорить, але старші чоловіки глибоко роздумують. Андрію, що ви про це думаєте?» Ви щойно наділили його перевагою, сказавши: «Ну, молоді люди багато говорять, а старші люди глибоко думають». Якщо він дасть дивакувату відповідь, ви скажете: «Дякую. Ще такої думки у нас не було». «Гаразд. Ми послушали Андрія, а ви, Борисе, можете дати нам іншу відповідь на це запитання?» Розпитуйте, витягуйте інформацію.
3. **Якщо у вас великі труднощі з залученням людей до обговорення, ви можете навіть подискутувати на іншу тему – просто для того, щоб заохотити їх.** І вони побачать: «О, ми можемо це робити! Це працює, і ніхто не сердиться, і ми багато вивчили». Ви можете почати таким чином. Див. лекції «Запитання для нових груп» та «Як проводити дискусію в малій групі».

Отже, це те, що, на мою думку, ви можете робити, щоб розпочати дискусію і зробити її цікавою.

V. ПОБІЧНІ ЗАПИТАННЯ

Питання, що не стосуються уроку. Ми називаємо це «збиватися на манівці». Збиватися на манівці означає зійти з основної дороги й опинитися в абсолютно іншому місці, ніж те, де хотіли бути. З цією проблемою можна впоратися кількома способами. Варіанти, як ви можете відповісти:

- А. Попросіть людину** поставити ці запитання після заняття, коли ви з радістю з нею поговорите індивідуально.
- Б. Інший спосіб:** «Це гарне запитання. Знаєте, шкода, що ви не поставили його минулого тижня, коли ми говорили на цю тему. Цього тижня у нас інша тема, і я не думаю, що ми можемо говорити про це знову на цьому уроці».
- В. Іноді можна сказати студентам:** «Це чудове запитання. Звідки ви це взяли? А, з тринадцятого розділу. Але ми зараз проходимо лише дев'ятий. Чи може це запитання зачекати, поки ми дійдемо до тринадцятого розділу, і тоді ви зможете знову його поставити?»
- Г. Або ви можете** попросити людину записати своє запитання на папері, і після заняття ви разом його вивчите.
- Д. Або якщо це важливе** питання, можливо, ви зможете разом з кількома іншими студентами якогось вечора прийти до людини додому і поговорити про це питання.
- Е. Якщо запитання** слухні, зазвичай вони від однієї або двох людей. Вам потрібно приділити їм більше уваги. Якщо це одна й та сама людина, вам потрібно індивідуально поговорити з нею. Можливо, вона займається додатково і випереджує інших. Можливо, у вас є додаткова книга, яку ви можете дати студенту для вивчення вдома.

Часто вам потрібно буде дати якусь таку відповідь, щоб група дотримувалася головної теми.

VI. НИЗЬКИЙ РІВЕНЬ ОСВІТИ

Ви можете обрати з кількох варіантів:

- А. Імовірно, вам потрібно рухатися трохи повільніше. Проходити половину уроку на тиждень.**
- Б. Ще можна** виписати найважливіші запитання і дати кожному студенту два запитання замість того, щоб вони відповідали на всі запитання підручника. Замість того щоб відповідати на всі запитання у підручнику, ви даєте два запитання одному студенту, два запитання другому, і таким чином вони виконують домашнє завдання і діляться відповідями на семінарі.
- В. Іноді студенти краще відповідають на запитання, написане від руки, ніж на вивчення підручника вдома.**
- Г. Ви можете трохи довше позайматися разом, а потім записати відповіді всією групою в книжці.**
- Д. Або ви можете організувати систему, за якою ви зустрічаєтеся тричі на два тижні.**
- 1. На першій зустрічі ви все пояснюєте. Це як лекція.**
 - 2. На другій зустрічі ви проходите той же матеріал, але вся група пише однакові відповіді у підручнику. Тож спочатку вони почули лекцію. Тепер вони записали це у своїх книжках.**
 - 3. А на третій зустрічі у них дискусія. Ви даєте їм можливість поговорити про це.**

Це трохи більше роботи, але вона приносить духовні плоди. Це не просто лекція, про яку кажуть, що вона була чудова, а потім ідуть додому, все забувають та навіть не згадують про неї. За цим методом у них усе буде записане у підручнику, і, можливо, через рік-два вони сядуть і прочитають, що вони записали у своїх книжках.

Сподіваюся, це допоможе тим, хто має труднощі через низький рівень освіти.

ПІДСУМОК

Я вважаю, ми обговорили деякі з основних труднощів, з якими ми стикаємося.

- Відвідуваність
- Запам'ятовування
- Погана підготовка
- Дискусія
- Побічні запитання
- Низький рівень освіти

Якщо ви з молитвою почнете використовувати на практиці ці рекомендації, я впевнений, що ви побачите зміни у своїх групах. Найважливішим є те, наскільки ви особисто піклуєтесь про успіх своїх студентів.

Так тримати! Вперед до успіху! Нехай Бог винагородить ваші старання. Амінь!

Благословень вам, любі друзі!